

Slovenska króvna zveza za psihoterapijo (SKZP)

v sodelovanju s

Slovenskim inštitutom za psihoterapijo (SIP)

in

Sigmund Freud
PrivatUniversität Wien

Univerz^o Sigmund^a Freud^a

vabina

SEDME ŠTUDIJSKE DNEVE SKZP

Rógl^a 2009

z naslovom

ETIKA V PSIHOTERAPIJI

od četrta 4. junija do sobote 6. junija 2009 (prvo obvestilo)

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Zadnjih nekaj let smo priča izrednemu porastu zanimanja za psihoterapijo v Sloveniji. Ljudje se hitreje odločijo za pogovor s psihoterapevtom kot pred časom in mnogi vstopajo v psihoterapevtsko izobraževanje z namenom, da to postane njihova poklicna pot. Pri tem pa so pomembne smernice, kako pridobljeno znanje uporabljati tako, da je v dobrobit pacientom oz. klientom in razvoju psihoterapije. Letošnje študijske dneve SKZP namenjamo torej *Etiki v psihoterapiji*, saj je ravno etični kodeks ena takšnih smernic pri profesionalnem delu z ljudmi.

Etični kodeks, ki ga je SKZP sprejela septembra 2007, temelji na načelih etičnega kodeksa Evropske zveze za psihoterapijo (EAP), največje strokovne psihoterapevtske organizacije v Evropi. Njegov namen je zaščititi in zavarovati ljudi pred neetično uporabo psihoterapije, kot orientacija pri delu za psihoterapevte in edukante / študente psihoterapije ter kot osnova za pritožbe. Podrobneje se posveča načelom zavestnega in etičnega ravnanja na naslednjih področjih:

- odgovornost: psihoterapevt je kot praktik, učitelj ali raziskovalec odgovoren za vzdrževanje najvišjih strokovnih standardov in sprejema odgovornost za vsa svoja dejanja;
- kompetentnost: v smislu stalnega izobraževanja, usposabljanja ter sledenja razvoju psihoterapevtske znanosti;
- moralni in pravni standardi: psihoterapevt se zaveda, da njegova osebna moralna merila vplivajo na njegovo delo in pri tem skrbi, da so takšna, da pozitivno vplivajo na izpolnjevanje njegovih strokovnih obveznosti in ne zmanjšujejo zaupanja javnosti v psihoterapijo;
- zaupnost: psihoterapevt spoštuje zaupnost podatkov pridobljenih pri delu in jih lahko razkrije drugim le s pacientovim/klientovim privoljenjem; razen v izjemnih primerih, ko obstaja verjetnost življenjske ogroženosti pacienta/klienta ali drugih ljudi;
- dobrobit pacientov/klientov: psihoterapevt spoštuje integriteto in ščiti dobrobit ljudi in skupin s katerimi dela;
- poklicni odnosi: psihoterapevt spoštuje raznolikost metod drugih psihoterapevtskih pristopov in deluje skladno s potrebami, kompetencami in dolžnostmi svojih kolegov;
- stiki z javnostjo: izjave za javnost, oglasi, reklamiranje in druge promocijske aktivnosti so podane na tak način, da pomagajo javnosti k obveščeni presojam in izbiram;
- tehnike ocenjevanja: pri razvijanju, objavljanju in uporabi psihoterapevtskih tehnik ocenjevanja, psihoterapevt po svojih najboljših močeh podpira dobrobit in interese pacienta/klienta;
- raziskave: kadar se psihoterapevt odloči za raziskovanje, mora pri tem upoštevati dostojanstvo in dobrobit sodelujočih ter pravila in strokovne standarde, ki uravnavajo izvajanje raziskav; pred samim začetkom raziskovanja pa si mora pridobiti svobodno privolitev pacientov oz. klientov.

Načela etičnega kodeksa, pa tudi širše palete vprašanj in povezav med etiko in psihoterapijo, bomo na letošnjih študijskih dnevih obravnavali v obliki predavanj, delavnic, seminarja in okrogle mize. Hkrati boste imeli na izbiro precejšnje število izkustvenih delavnic iz psihoterapije in sorodnih področij, ki so pri nas aktualna.

Poleg domačih predavateljev in izvajalcev delavnic, smo povabili tujega gosta prof. dr. Alfreda Pritza, rektorja Univerze Sigmunda Freuda in generalnega tajnika EAP. Predstavil nam bo svoje bogate izkušnje v zvezi z našo glavno temo in nas informiral o aktualnih dogajanjih po ostalih Evropskih deželah, ki se ravno tako kot mi, trudijo za avtonomen in z zakonom uveljavljen psihoterapevtski poklic.

Častni prof. dr. Alfred Pritz se je rodil leta 1952 v St. Lorenzenu na Štajerskem v Avstriji in po študiju psihologije, psihopatologije in pedagogike leta 1976 doktoriral iz psihologije. Kot psihoterapevt se je usposabljal v različnih psihoterapevtskih smereh in že od leta 1977 dela v Ambulanti za psihoterapijo v Wiener Gebietskrankenkasse. Kot učni psihoanalitik dela s posamezniki in skupinami ter kot profesor predava in razvija projekte za sistematična izobraževanja iz psihoterapije na različnih Evropskih univerzah.

Od leta 1985 do 1990 je bil osrednja osebnost v razvijanju avstrijskega zakona o psihoterapevtski dejavnosti, ki je bil leta 1990 sprejet v avstrijskem parlamentu. Od leta 1993 pa sodeluje s komisijo parlamenta evropske unije za pravno ureditev psihoterapije v deželah EU. Izdal in uredil je okoli 40 knjig iz področja psihoterapije.

Več informacij dobite pri tajnici Slovenske krovne zveze za psihoterapijo:

IRENA POŠTRAK, irena.skzp@gmail.com
 Radovanova ul. 12, 2000 Maribor
 Tel. 02 429 65 60, 031 770 971
 Fax 02 429 65 61

Novosti bodo stalno objavljene na spletni strani SKZP:
<http://marela.uni-mb.si/skzp>

Veselimo se nadaljnje sodelovanja ter snidenja na Rogli!

Programski odbor:

Romana Kebe, predsednica

Janko Bohak, Janko Bras, Ljudmila Brezigar, Tomaž Flajs, Miran Možina, Majda Mramor, Samo Pastirk, Jože Ramovš, Jana Rijavec, Gregor Žvelc.

Organizacijski odbor:

Irena Poštrak, predsednica

Janko Bras, Romana Kebe, Manuela Mežič, Cvetka Ornik, Katarina Možina, Ksenija Poštrak.

Program sedmih študijskih dnevov SKZP

ČETRTEK, 4. junij 2009

9.00	10.30	Registracija
10.30	11.15	POZDRAVNI GOVORI: Miran Možina - predsednik SKZP, Romana Kebe - vodja programskega odbora, Maja Smrdu - glavna urednica Slovenske revije za psihoterapijo KAIROS, idr.
11.15	12.30	PLENARNO PREDAVANJE: »Skrit v srcu stvarni ...« (R. Tagore) Predava: dr. Jože Ramovš
12.30	14.30	Kosilo
14.30	16.30	DELAVNICE
16.30	17.00	Odmorska v in čajem
17.00	19.00	PLENARNO PREDAVANJE in OKROGLA MIZA: Etični kodeks SKZP Predavajo: mag. Miran Možina, Leon Lojk in Srečo Dragotš
19.00	21.00	Večerja
21.00		KULTURNI VEČER - Vlado Novak: Govor malemu človeku

PETEK, 5. junij 2009

7.15	7.45	Meditacija z gongom - Lučka Šantl
9.00	11.00	PLENARNO PREDAVANJE in OKROGLA MIZA: Na poti k Etičnemu kodeksu psihoterapevtov Slovenije Predavata: dr. Polona Matjan Štuhec in Irena Kosovel Podgornik
11.00	11.30	Odmorska v in čajem
11.30	13.30	DELAVNICE
13.30	15.30	Kosilo
15.30	17.30	DELAVNICE
17.30	18.00	Odmorska v in čajem
18.00	19.00	PLENARNO PREDAVANJE: Razvojni vidiki moralnosti kot dela kontrolnih funkcij. Predava: prof. dr. Peter Präper
19.00	21.00	Večerja
21.00		Družabni večer s plesom

SOBOTA, 6. junij 2009

7.15	7.45	Meditacija z gongom - Lučka Šantl
9.00	9.45	SVEČANA PODELITEV Zlatih priznanj, Evropskih in Slovenskih diplom iz psihoterapije ter Diplom iz predevitike psihoterapije
9.45	11.00	PLENARNO PREDAVANJE: Etika v psihoterapiji Predava: prof. dr. Alfred Pritz
11.00	11.30	Odmorska v in čajem
11.30	13.30	PLENARNI SEMINAR: Prikazi primerov neetičnega ravnanja psihoterapevtov Predava: prof. dr. Alfred Pritz
13.30	15.00	Kosilo
15.00	17.00	DELAVNICE
17.00	17.30	SKLEP, plenarni zaključek

Urnik delavnic

ČETRTEK 14.30 – 16.30 (maks. števil° udeležencev)

1.	Kebe Romaná	Podosebnosti in oblikovanje samopodobe	11
2.	Kociper Lidija in Kociper Jože	Imago partnerska terapija - kaj je imago?	ne°mejen°
3.	Kolarič Damjan in Šavnik Alenka	Etika delovnega odnosa v sistemski družinski terapiji	12
4.	Ozbič Polona	Neizžalovana izguba posameznika za smrtjo družinskega člana v družinskem kontekstu	ne°mejen°
5.	Radetič Radovan	Uporaba modela strukturne analize socialnega vedenja (SASV model)	ne°mejen°
6.	Ramovš Jože	Etično polje v logoterapiji in v Trstenjakovi psihoterapiji	20
7.	Šantl Lučka	S pomočjo zvokov gonga do stika s seboj	12
8.	Virant Franja	Vrednote in duhovni osebnostni razvoj: katere vrednote potrebuje naša družba sedaj?	18

PETEK 11.30 – 13.30 (maks. števil° udeležencev)

9.	Bohák Janko	Delo s sanjami v psihoanalitski psihoterapiji	10
10.	Grdiná Rožana	»Etika srca« v terapiji in praksi psihosinteze	20
11.	Kobal Leonida	Meditacija in psihoterapija	20
12.	Kovačević Milenko, Vivod Rajh Ingrid	Skupinska socioterapija in psihoterapija pri ljudeh s shizofrenijo	ne°mejen°
13.	Lamprecht Marinka, Pudgar Irena, Palir Teja	Etika v superviziji	ne°mejen°
14.	Možina Miran	Protisamomrilni dogovor: analiza videoposnetka terapevtskega pogovora	ne°mejen°
15.	Pahljina Cvijeta	Iz zakladnice logoterapije	ne°mejen°
16.	Rozman Vita, Papež Irena	Ženska identiteta: jaz ženska, moje doživljanje sebe	20 (ženske)

PETEK 15.30 – 17.30 (maks. števil° udeležencev)

17.	Bohák Janko	Delo s sanjami v psihoanalitski psihoterapiji	10
18.	Flajs Tomaž	Estetika psihoterapije	15
19.	Hörzen Vera	Oriental body work: čutenje in izražanje ženskosti skozi glasbo in ples	(odvisn° od prostora)
20.	Lan Pečjak in Renata Fabec	Etika telesnega stika v psihoterapiji	ne°mejen°
21.	Pastirk Samo, Vidmar Jernej	Delo s skupinami v vedenjsko kognitivni psihoterapiji	ne°mejen°
22.	Poljner Bogdan	Bonding psihoterapija	ne°mejen°
23.	Vrečič Nives	»Igra v peskovniku« - sandplay s perspektive geštalt terapije (pri delu z odraslimi)	12

PETEK 11.30 – 13.30 in 15.30 – 17.30 (maks. število udeležencev)

24.	L ^a tini Alen	Psih ^o ter ^a pija - previdn ^o s »p ^o tl ^a ženim“	ne ^o mejen ^o
25.	Rebul ^a Alenk ^a , Prebeg J ^o sip ^a	Telo v ^o dn ^o su psih ^o ter ^a pevt – klient	36

SOBOTA 15.00 – 17.00 (maks. število udeležencev)

26.	Benedik Emil	Ko morala grize	Ne ^o mejen ^o
27.	Černetič Mih ^a	Čuječnost v vsakdanjem življenju	20
28.	Kejž ^a r Škulj Anit ^a	Razvijanje dobrega počutja - prostora esence	ne ^o mejen ^o
29.	Kirn Pavl ^o	Telo, čustva in naša duševnost	12
30.	Kreft Iv ^a n ^a in Klemencič R ^o Mij ^a	»A mor'm it?« - udeležba otroka in mladostnika v gestalt izkustveni DT	20
31.	Mrzlek ^a r Svetel D ^a nijel ^a	Pogled in beseda	ne ^o mejen ^o
32.	Or ^a vecz R ^o bert	Odnos med samomorilno osebo in terapevtom	ne ^o mejen ^o
33.	Rajn ^a r Pik ^a	Praktična predstavitev delovanja metode EFT (Emotional Freedom Technique)	ne ^o mejen ^o

Stiki aktivnih udeležencev na 7. študijskih dnevih SKZP

	IME IN PRIIMEK	NASLOV PREJEMANJA INFORMACIJ	ELEKTRONSKI NASLOV
1	BENEDIK EMIL	Hraše ³⁷ , Hraše	Emil.benedik@telemach.net;
2	BOHAK JANKO	Kosarjeva ⁵⁴ , 2000 Maribor	Bhak.jank@siol.net;
3	ČERNETIČ MIHA	Ljubljanska ul. 58, 2000 Maribor	Mih.cernetic@volja.net;
4	FLAJŠ TOMAŽ	Gabrčkov ^a 22, 1000 Ljubljana	tfajs@gmail.com;
5	GRDINA ROŽANA	Ul. II. prekomorske brg ^a de 22, 6000 Koper	Rozana.grdin@akademija-psihosinteza.org;
6	HORŽEN VERA	Breg ^{60a} , 1310 Ribnica	Verahoren@mail-generali.si;
7	DRAGOŠ SREČO	Fakulteta za soci ^a ln ^o delo, Topniška ³¹ , 1000 Ljubljana	srecodragos@fsd.uni-lj.si
8	KEBE ROMANA	Bl ^o čice ³⁶ , 1384 Gr ^a hov ^o	Roman.kebe@volja.net;
9	KEJŽAR ŠKULJ ANITA	Vidovdanska ³ , 1000 Ljubljana	netranjamc@gmail.com;
10	KIRN PAVLO	Bač ¹¹ , 6253 Knežak, 05/788 00 78 in 040 372 228	Pavlo.kirn@gmail.com;
11	KOBAL LEONIDA	Ul. Metod ^a Mikuža ¹⁶ , 1000 Ljubljana	leondakobal@fsd.uni-lj.si;
12	KOCIPER JOŽE	Borštnikova ¹¹² , 2000 Maribor	kociper@gmail.com;
13	KOCPER LIDIJA	Borštnikova ¹¹² , 2000 Maribor	lidija.kociper@gmail.com;
14	KOLARIČ DAMJAN	Pokopališka ² , 1000 Ljubljana, 040 800 826	Damjan_kolaric@t2.net;
15	KOSOVEL PODGORNIK IRENA		irena.kosovel.podgornik@gov.si
16	KOVAČEVČ MILENKO	Borova vas ² , 2000 Maribor	Milenko.kovacevic@siol.net;
17	KREFT IVANA	Pediatrična klinika KO za nefrologijo ul. Stare pravde ⁴ , 1000 Ljubljana	Ivana.kreft@kclj.si;
18	LAMPREHT MARINKA	Mistr ^o va ul. 3, 2380 Slovenj Gradec	/
19	LATINI ALEN	Bezenškova ⁴⁵ , 2000 Maribor	Alen.latini@gmail.com;
20	LEON LOJK	Bleiweisova ⁶ , 4000 Kranj	leon.lojk@siol.net
21	MATJAN ŠTUHEC POLONA	Savlje ^{74c} , 1000 Ljubljana	ikpp@siol.net
22	MOŽINA MIRAN	Ul. Metod ^a Mikuža ¹⁶ , 1000 Ljubljana	Miran.mozina@guest.arnes.si;
23	MRZLEKAR SVETEL DANIJELA	Gosp ^o svetska ¹² , 2000 Maribor	/
24	ORAVECZ ROBERT	Strjanic ²⁴ , 2273 Podgorci	robert.oravec@guest.arnes.si;
25	OZBIČ POLONA	Kersnikova ⁸ , 1000 Ljubljana	Polona.ozbic@gmail.com;
26	PAHLJINA CVIJETA	Šolska ³ , 3215 Loče	cvijeta.pahljin@siol.com;

27	PALIR TEJA	Varná hiša Celje, 3000 Celje	/
28	PAPEŽ IRENA	Šmihel 35, 8360 Žužemborg	iren@papez@gmail.com;
29	PASTIRK SAMO	Cesta XIV. Divizije 95b, 2000 Maribor	Samo.pastirk@t-2-nt;
30	PEČJAK LAN	Trg MDB 5, 1000 Ljubljana	info@lanpecak.com;
31	POLAJNER BOGDAN	Šočjan 46a, 6000 Koper	/
32	PRAPER PETER	Savlje 74c, 1000 Ljubljana	ikpp@siol.net
33	PREBEG JOSIPA	Dolina 500, Trst-Italija	josip@prebeg@yahoo.it;
34	PRITZ ALFRED	Sigmund Freud University Vienna, Schnirschgasse 9a, 1030 Vienna	alfred.pritz@sfu.ac.at
35	PUDGAR IRENA	Varná hiša Celje, 3000 Celje	/
36	RADETIČ RADOVAN	Kajuhova 42, 1000 Ljubljana	radovan@aleksandra-zavod.si;
37	RAJH VIVOD INGRID		
38	RAJNAR PIKA	Rojčeva 17, 1000 Ljubljana	prajn@hottmail.com;
39	RAMOVŠ JOŽE	Reljeva 11, 1000 Ljubljana	Joze.ramovs@guest.arnes.si;
40	REBULA ALENKA	Dolina 500, 34011 Swsljan – Devina brežina, Trst-Italija	alenka@rebul@alice.it;
41	ROZMAN M K MIJA	Matjaževa 5, 1000 Ljubljana	Mija.m@rijaklemencic@guest.arnes.si;
42	ROZMAN VITA	Na zelenici 1, 1360 Vrhnika	Vita.rozman@gmail.com;
43	SAVNIK ALENKA	Prelog-Breznikova 33, 1230 Domžale	Alenka.savnik@siol.net;
44	ŠANTL LUČKA	Makedonska 31, 2000 Maribor	Lucka.santl@gmail.com;
45	VIDMAR JERNEJ	Sedjarska 11b, 2000 Maribor	Jernej.vidmar@ukcmb.si;
46	VIRANT FRANJA	Cvišlerji 4, 1330 Kočevje	/
47	VREČIČ NIVES	Vrhovčeva 9, 1000 Ljubljana	nivesv@gmail.com;

PLENARNA PREDAVANJA**RAMOVŠ JOŽE: »SKRIT V SRCU STVARI ...« (R. Tagore)**

(Glej prejšnji prispevek!)

DRAGOŠ SREČO: ETIKA (PRESEKOV) SOCIALNEGA VARSTVA

Vsaka etična odločitev predstavlja odgovor na (vsaj) tri vprašanja. Prvič, ali sploh gre za etično vprašanje ali ne? Drugič, pritrdilni odgovor sproži problem prepoznave problema: kam se uvršča primer, ki ga rešujemo, znotraj enega od etičnih sistemov ali v enega od njihovih presekov? Tretjič, kakšno naj bo ravnanje, da bo skladno z etičnim sistemom oz. s preseki?

Težavnost odgovorov na omenjena vprašanja izhaja predvsem iz kompleksnosti in kontinogenčnosti etičnih sistemov. Etični sistemi so: družbeno regulirane in vrednotno osmišljene celote usklajenih navodil za usmerjanje vedenja, ki ljudem služijo kot vodnik za prakticiranje (še) sprejemljivih oz. zaželenih ravnanj v različnih situacijah. Ker gre za pet različnih sistemov etike – osebni, službeni, poklicni, zakonodajni, splošni družbeni –, smo praktično soočeni z njihovimi 23 preseki, v katere se lahko uvršča določen primer. Razlikovanje normativnih sistemov je pogoj za razpoznavanje temeljnih norm znotraj vsakega od njih, poznavanje norm pa je pogoj za odločanje.

Težava je v tem, ker naštetih normativni sistemi bolj ali manj usklajeni le navznoter, ne pa med sabo. V moralno problematičnih situacijah imamo pogosto opravka z več kot z enim normativnim sistemom, saj se v vsakdanjem življenju – tako v privatnem kot v javnem – normativni sistemi prepletajo med sabo. Kompleksnejše so tiste moralne dileme, ki nastajajo na presekih različnih normativnih sistemov. Kompleksnost etičnih vprašanj je določena s številom njihovih presekov. Zato je razlikovanje normativnih sistemov in razpoznavanje presekov med njimi (metaetika) osnovni pogoj za prepoznavanje in ravnanje v moralno kočljivih situacijah.

MOŽINA MIRAN: PODPORA ALI KAZEN: O ETIČNEM KODEKSU SLOVENSKE KROVNE ZVEZE ZA PSIHOTERAPIJO

Wittgenstein v svojem Filozofskem traktatu piše: »Jasno je, da etike ni mogoče izreči.« Ker se strinjam z Wittgensteinom, sem se znašel v nerodnem položaju. Naj za govorniškimi odrom molčim? Podobno kot je enkrat molčal Suzuki, ko so ga povabili, da naj predava o zenu?

Vendar Wittgenstein nadaljuje: »Pri postavljanju nekega etičnega zakona v obliki: 'Moraš...' je prvo, kar pride človeku na misel: In kaj potem, če tega ne storim?«

Ker smo Slovenci vpili precej balkanske miselnosti, se tu z znanim filozofom gotovo strinjamo.

In nato še doda: »Jasno pa je, da etika nima nobenega opravka s kaznijo in plačilom v običajnem smislu ... Sicer pa mora obstajati neke vrste etično plačilo in etična kazen, vendar morata temeljiti v delovanju samem.«

Von Foerster je na tej osnovi zase postavil pravilo: »V vsakem pogovoru, ki ga imam npr. v okviru znanosti, filozofije, epistemologije, terapije itn., obvladati uporabo svojega jezika tako, da je etika implicitna.« Kaj je želel s tem povedati? »Da naj jezik in ravnanje plavata na podzemni reki etike. Pri tem je treba paziti, da se ne potopita, tako da etika ne pride eksplicitno do besede in da se jezik ne izrodi v moralno pridigo.« Zahtevno, a zame vsekakor vredno truda.

Evropska zveza za psihoterapijo (EAP) je julija 2002 sprejela nov Etični kodeks psihoterapevtov in nato sprožila široko akcijo, da so vse članice EAP morale z njim uskladiti svoje kodekse. Leta 2007 smo to naredili tudi v Slovenski krovni zvezi za psihoterapijo (SKZP) in sprejeli nov etični kodeks. Eno glavnih sporočil novega dokumenta je, da mora vsako psihoterapevtsko profesionalno združenje nuditi svojim članom ti. etično podporo in ne le izvajanje sankcij ob kršitvah etičnega kodeksa. Cilj letošnjih študijskih dnevov SKZP na Rogli je prav ta podporni

vidik – spodbuditi pogovore in razmišljanja o etiki nasploh in seveda še posebej o profesionalni etiki psihoterapevtov. Nam bo uspelo to početi tako, da bo etika vsakogar od nas ostala podzemna reka in da se ne bomo zapletli v moralne pridige?

Etični kodeks SKZP zajema naslednja področja oz. poglavja: odgovornost, kompetentnost, moralni in pravni standardi, zaupnost, dobrobit pacientov, poklicni odnosi, stiki z javnostjo, tehnike ocenjevanja (assessment) in raziskovanje.

LOJK LEON: ETIKA V PSIHOTERAPIJI

Psihoterapija je eden redkih poklicev, v katerem gre za intimno srečanje dveh oseb. Etično ravnanje psihoterapevta zato presega nivo preskriptivizma, ki ponavadi zadostuje pri drugih poklicnih etikah. Z upoštevanjem poklicnega kodeksa (zbirke pravil in norm) sta obe osebi v psihoterapevtskem odnosu zaščiteni pred očitki 'od zunaj', vendar psihoterapevtovih 'notranjih' dilem o etičnosti njegovega početja s tem še ni konec. Zato nekoliko širše o etiki.

Teoretični temelji skoraj vsake psihoterapevtske šole slonijo na notranje konsistentni teoriji, ki je lahko v praktičnih postopkih uspešna, a je pristašem druge teorije pogosto le živ dokaz, da gre za teorijo, ki ni znanstvena in pogosto tudi praksi očitajo, da ni etična prav zato, ker ni znanstvena! Dilema psihoterapevta: ali mi gre za obrambo znanstvenosti in etičnosti ali za neetičen poskus privilegirati lastna prepričanja (in interese)?

Še širše etično spraševanje. Razvoj raziskovalne tehnologije v biologiji in nevroznanosti je omogočil čudovita odkritja. Vendar tudi 'zmagoslavne' razlage teh odkritij, češ da je odkrit biološki substrat vedenju, ki ga bomo odslej lahko kontrolirali najučinkoviteje z biokemičnimi sredstvi. Skušnjava 'znanstvenikov' pač, da bi človeka razumeli predvsem kot biokemičen mehanizem in bi tako lažje raziskovali, nadzorovali in napovedovali vedenje. Jim lahko uspe? Začasno lahko. Znanost ima velik ugled (upravičeno), del bioloških raziskav ima dovolj denarja (industrija investira, ko zasluti dobiček) in nekatere raziskave imajo iskreno podporo politikov (čim ti zaslutijo možnosti za boljšo kontrolo). In etična dilema psihoterapevtov? Molčati ali raziskovati in spregovoriti o naših pomislekih in odkritjih?

MATJAN ŠTUHEC POLONA in KOSOVEL PODGORNİK IRENA: NA POTI K ETIČNEMU KODEKSU PSIHOTERAPEVTOV SLOVENIJE

Etični kodeks psihoterapevtov Slovenije bo podzakonski akt Zakona o psihoterapevtski dejavnosti, ko in če bo ta ugledal luč sveta. Določal bo temeljna etična načela, ki bodo veljala za licenciranega psihoterapevta in ki bodo omogočala večjo preglednost in varnost pacientu v psihoterapevtskem procesu. Ob primerjavi evropskih in ameriških etičnih kodeksov lahko vidimo, da se vsi nekoliko razlikujejo, ob tem pa skušajo temeljna načela urejati na približno enak način.

Zakon o psihoterapevtski dejavnosti predpostavlja tudi druge podzakonske akte, vendar v skupini za pripravo zakona menimo, da je etični kodeks eden od temeljnih, ki bi moral biti pripravljen za razpravo skoraj istočasno kot zakon oziroma bi mu moral hitro slediti.

Tako kot temeljna načela prepoznamo: načelo spoštovanja človekovih pravic in dostojanstva, kompetence, odgovornost in poštenost oziroma integriteto poklicne vloge. Glede na to, da bo kodeks urejal etična načela, ki jih strokovna združenja predpisujejo in uveljavljajo že sedaj, na tem področju ne pričakujemo prevelikih razhajanj in dilem.

PRAPER PETER: RAZVOJNI VIDIKI MORALNOSTI KOT DELA KONTROLNIH FUNKCIJ

Tisto, kar je tipično za razvoj psihoterapije v zadnjih dveh desetletjih, je preseganje nivoja posameznih teoretičnih modelov in pristopov ter povezovanje različnih znanosti v raziskovanju vprašanj, ki vodijo do novih spoznanj in s tem bogatijo psihoterapevtsko klinično prakso. Spoznanja, pridobljena po teh poteh danes močno presegajo Freudovo razvojno teorijo in strukturno teorijo uma. Zato tudi vprašanj o moralnem razvoju ne enačimo več z razvojem superega.

Kernberg (1976) je ponudil hevristični okvir, v katerem je mogoče razumeti progresivne evolucijske spremembe človekovega uma v razmerah recipročnih interakcij in vzajemnega vplivanja. Tako lahko sledimo procesom ponotranjanja, oblikovanja in preoblikovanja notranjih mentalnih reprezentacij – od predstav o objektu in sebi, do vzpostavljanja mentalnih predelav, skratka mentalizacije. Temeljne sheme mentalizacije so relacijske. Nastajajo ob predelavah izkušenj iz pomembnih odnosov in se pretvarjajo v socialne mentalne sheme, na temelju katerih vzpostavljamo nove odnose. Na teh utrjenih stilih mentalizacije gradimo svoje »reflektivne funkcije«. Tako že malček na izkušnjah simbiotičnega odnosa, korakov separacije in individualizacije in v skladu z oblikovanim stilom navezanosti, kaže presenetljivo zmožnost »branja misli, namenov, razpoloženj« drugega in komplementarno sporoča svoje mentalne vsebine. Napredek v miselni organizaciji omogoča otroku, da reflektivne funkcije postavlja v adaptacijske okvire, čeprav ni izključeno, da jih v neugodnih razmerah postavlja tudi v maladaptacijske okvire (manipulativnega čustvenega izsiljevanja).

Mentalizacija v socialnih interakcijah je z razvojnega aspekta najpomembnejši dejavnik moralnega razvoja oziroma razvoja karakterja. V tem procesu se prepletajo razvojne linije separacije – individualizacije in s tem oblikovanje avtonomije, stila navezanosti, stila ponotranjanja, vendar moralni razvoj predstavlja dokaj avtonomno razvojno linijo. Prvi razvojni sunek se odvija od drugega do petega leta starosti, drugi, dokaj pomemben, ker je povezan z dokončnim formiranjem identitete, pa skozi adolescenco. Rezultat teh premikov je koherentni (ne le kohezivni) selfkoncept.

Udeležbo mentalizacije je pomembno razumeti skozi sodobne koncepte kognitivne psihologije. Ne gre le za miselne funkcije in inteligentnost (kot poudarjata Piaget in Kohlberg). Tudi zelo bistri in visoko izobraženi ljudje lahko imajo hude moralne deficite. Ključnega pomena je, da so te zmožnosti integrirane v adaptacijske mehanizme. Na procese integracije odločilno vplivajo odnosi v družinski interakciji, ki podpirajo avtonomijo posameznika, omogočajo učenje o tem, da vsakdo aktivno prispeva k lastnemu razvoju in za to nosi odgovornost.

Pod temi pogoji se reflektivne funkcije, skupaj z zrelo mentalizacijo, vgradijo v adaptacijsko strukturo kot prilagoditveni mehanizmi tolmačenja novih socialnih situacij. Ko takšen razvojni položaj postane del strukture karakterja, je rezultat zdrava – integrirana osebnost. V nasprotnem primeru (brez dobrih reflektivnih funkcij in zrele mentalizacije ali takrat, ko oboje ni vgrajeno v adaptacijsko temveč v maladaptacijsko strukturo), govorimo o osebnostni motenosti, ki je običajno tudi psihoterapevtsko težko dosegljiva.

Spoznanja o prepletenosti in pomembnosti omenjenih razvojnih procesov postavljajo tudi psihoterapevta pred nove izzive a tudi nove odgovornosti.

PRITZ ALFRED: ETHICS IN PSYCHOTHERAPY

Ethics are part of the professional »super-ego«. Ethical guidelines help us in difficult decisions and prevent us from making professional mistakes.

Ethics are part of the structures of a society and they change when societies change. This seminar deals with transference problems: how to react to patients who want to have a »full« relationship, how to avoid too much emotional involvement? This seminar also deals with questions of age, religion and other aspects which may interfere with psychotherapeutic treatment. The desire to help, to be too interested, too structured, too needy for love and compassion may cause severe problems when the patient is not seen enough and needs something different.

The reflective psychotherapist may therefore have a better chance of solving a crisis during psychotherapy treatment.

DELAVNICE, REFERATI ...

1. BENEDIK EMIL

Naslov prispevka: Ko morala grize – prikaz primera analitične psihoterapije 42-letne pacientke s somatoformno motnjo

Oblika prispevka: prikaz primera

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: somatoformna motnja, analitična psihoterapija

Mejno osebnostno strukturirana pacientka je v triletni analitični terapiji uspela agresivne impulze, ki so se izražali v močnih doživljanjih sramu, telesnih bolečinah in občasnih »acting-outih«, prepoznati, preoblikovati ter izraziti na bolj prilagojen način. Njeno doživljanje sebe je postalo manj boleče, kar je vplivalo tudi na izboljšanje medosebnih odnosov. Vendar se ob pospešeni individualizaciji in večji osredotočenosti na lastne potrebe odpirajo moralne dileme in občutja krivde, saj se z uveljavljanjem spreminjajo odnosi v družini, med prijatelji in v službi.

2. BOHAK JANKO

Naslov prispevka: Delo s sanjami v psihoanalitski psihoterapiji

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 10

Ključne besede: sanje, interpretacija sanj, delo s sanjami

Vsak udeleženec prinese na delavnico svoje sanje, ki so se ga močno dotaknile, ali so se mu v nekem življenjskem obdobju ponavljale in je tako prišlo do serije sanj. Zaradi načina dela s sanjami je število udeležencev omejeno na deset.

Cilj delavnice: senzibilizacija za individualno govorico sanj in spodbuda za vključitev sanj v delo na sebi oz. v delo za osebnostno rast.

3. ČERNETIČ MIHA

Naslov prispevka: Čuječnost v vsakdanjem življenju

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 20

Ključne besede: čuječnost, mindfulness, neformalna praksa, kvaliteta življenja, stres

V zadnjem času je čuječnost (ang. *mindfulness*) postala zelo aktualna tema tudi na področju psihoterapije. Pri razvijanju čuječnosti, tj. nepresojajočega, sprejemajočega zavedanja svojega trenutnega doživljanja, je običajno večji poudarek na formalnih čuječnostnih vajah, katerih končni namen je čim bolj integrirati čuječnost v vsakdanje življenje posameznika. Neformalna praksa čuječnosti tako pogosto ostaja v ozadju, kljub temu, da bolj neposredno razvija čuječno zavedanje v dejanskih življenjskih situacijah. Izkustvena delavnica bo usmerjena v neformalno čuječnostno prakso. Po predstavitvi čuječnosti bomo odkrivali, kako lahko čuječnost razvijamo v vsakdanjem življenju na različnih področjih (npr. pri delu v službi, v partnerstvu, starševstvu, pri izvajanju vsakdanjih rutinskih dejavnosti) in kakšne pozitivne učinke nam čuječnost omogoča na teh področjih. V delavnico bodo vključene tudi izkustvene čuječnostne vaje.

4. FLAJS TOMAŽ

Naslov prispevka: Estetika psihoterapije

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 15

Ključne besede: gestalt terapija, kontakt, estetski moment

Vsi začetniki gestalt terapije so, poleg tega da so bili psihoterapevti, bili dejavni na različnih področjih umetnosti. To velja tudi danes za mnoge gestalt terapevte. J. Zinker je zapisal, da je gestalt terapija dovoljenje biti ustvarjalni, I. From pa je nekoč izjavil, da je naloga psihoterapevta, da klientu pomaga, da svoje govorjenje spremeni v poezijo in svoje gibanje v ples. Estetski moment je v gestalt terapiji prisoten na različne načine, tako v teoriji kot v praksi. Kriterij zdravja v gestalt terapiji je sposobnost kontakta posameznika z njegovim okoljem. Te sposobnosti pa se seveda ne da meriti z nekimi 'objektivnimi merili', saj je način kako oblikuje svoj kontakt za vsakega človeka, če je avtentičen, v njegovi enkratnosti in neponovljivosti lasten le njemu samemu, tako kot je umetniški izraz vsakega resničnega umetnika edinstven in prepoznaven kot le njegov. Obstajajo pa estetska merila kot npr. moč, globina, ekonomičnost, milina, energiziranost ... kontakta. Na delavnici se bomo s pomočjo izkustvenega dela poglobili v pomene in pomembnost estetskega momenta v psihoterapiji.

5. GRDINA ROŽANA

Naslov prispevka: 'Etika srca' v terapiji in praksi psihosinteze

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 20

Ključne besede: psihosinteza, osebna etika, duhovna etika, ravnovesje, smisel

Etika je v filozofskem smislu opisana kot disciplina, ki obravnava merila človeškega hotenja in ravnanja glede na dobro in zlo, s prilastkom pa kot moralna načela, kot norme ravnanja v določenem poklicu. Pomembna zadeva, ki s poglobljanjem odpira vrata prostranih možnosti in nas lahko pripelje do stanja negotovosti in dvoma. Verjamem, da se je vsak terapevt že znašel v podobni situaciji, z veliko vprašanji in malo ali nič odgovori. Kako se s podobnimi vprašanji sooča psihosinteza?

Psihosinteza človeka predstavi kot bitje v katerem domuje njegov Jaz – središče osebnosti in osebne etike človeka. Jaz je povezan s Transpersonalnim jazom človeka, središčem duhovne etike. To je pomemben odnos znotraj vsakega človeka. Odnos, ki vedno znova išče nove možnosti ravnovesja, nove izzive in potencialne ter smisel lastnega obstoja. Prav ta odnos je pri psihosinteznem terapevtu in terapiji pomemben soustvarjalec etike. Delavnica bo namenjena spoznavanju tega odnosa in načina kako mu prisluhniti. Je ta odnos tisto čemur bi lahko rekli »etika srca«? Na to vprašanje bomo skupaj iskali lastne odgovore.

6. HORŽEN VERA

Naslov prispevka: Oriental body work: čutenje in izražanje ženskosti skozi glasbo in ples

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev:

Ključne besede: orientalski ples, samozavedanje, čutenje, izražanje, ženstvenost

Glasba in ples kot močni izrazni sredstva nas podpirata pri samoozaveščanju in vključevanju v prostor, čas in pristne medčloveške odnose. Ko se glasba dotakne telesa in čutov, ko se odpremo in izrazimo, začutimo tisto kreativno iskro, ki je skrita v vsakem izmed nas. Naš najbolj ustvarjalni del je zakrit, ta zaklad prirojenega znanja in vedenja čaka, da ga odkrivamo znova in znova – če smo le pripravljeni odstranjevati nanose slojev, ki nas pri tem ovirajo – predsodke, načela, družbene norme, slabe izkušnje. Skozi plesno gibanje občutimo svobodo v globljem sloju zavesti.

V današnjem času, ki je prevladujoče moški, saj smo tudi ženske prevzele nekdanje moške

dejavnosti, je potreba po zavedanju svoje ženskosti toliko večja. Veliko žensk nima niti prave predstave, kaj ženstvenost pomeni in kako jo izraziti. Potrošniško manipulativni svet je zlorabil ženske atribute in seksualnost za marketing in potrošništvo, vse to nezavedno vpliva na našo podzavest in s tem tako ženske kot moški izgublamo svoj občutek za naravnost in izvornost. Ob orientalskem plesu in njegovem izročilu ženska spoznava svoje telo, izraža svoja čustva in občutja. S plesom, to primarno umetnostjo, je sposobna izraziti svojo dušo.

7. KEBE ROMANA

Naslov prispevka: Podosebnosti in oblikovanje samopodobe

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 11

Ključne besede: transpersonalna psihoterapija, notranji konflikt, Sebstvo

Odgovor na vprašanje 'Kako se vidim?' je le redko enoten. Navadno se nam pojavijo različne podobe, kot smo v različnih situacijah. Le-te so del nas in sestavljajo našo osebnost. Transpersonalna šola psihoterapije jih imenuje podosebnosti in jih razume kot semi-avtonomna 'bitja', katerih večji del je nezaveden. Nekateri jih primerjajo s kompleksi, kot jih razumemo v Jungovi analitični psihologiji. Mnogokrat so si v medsebojnem konfliktu in mi se trudimo zadovoljevati njihove potrebe in zahteve. Osebnostna zrelost se kaže v načinu prepoznavanja teh potreb in v zavestnem načinu njihovega zadovoljevanja. Predvsem pa je pomembno, da se ne identificiramo z nobeno svojih podosebnosti, ampak ostajamo v stiku s transpersonalnim jedrom, Sebstvom, ki ga razumemo kot glavni koordinacijski in motivacijski princip v nas.

Delavnica je sestavljena iz teoretičnega, izkustvenega in reflektivnega dela.

8. KEJŽAR ŠKULJ ANITA

Naslov prispevka: Razvijanje dobrega počutja - prostora esence

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: čustvena mišica, integracija telo čustva um in duh, celostna obravnava klienta

Moja razmišljanja in opazovanja pri delu s klienti me usmerjajo v iskanje novih poti in uporabo novih terminov. Predstavljam si, da je tako kot je naše fizično telo, ki je sestavljeno iz mišic, ki ga premikajo in smo jih poimenovali, sestavljeno tudi čustveno telo, ki ga sicer ne moremo oprijeti, lahko pa ga prepoznamo skozi čustvene izraze.

Celostna obravnava klienta pomeni, da imamo kot terapevti v mislih širšo sliko, ki predstavlja tako dotik z ranami otroštva, izražanje negativnih, zadržanih čustev, kot tudi usmerjanje v zdrave dele psihe in osebnosti. Core Evolution je usmerjena v razvijanje stika z zdravim jedrom (esenco) in njegovo izražanje v vsakodnevnem življenju.

Tokratna delavnica bo ponovno praktična izkušnja. Podali se bomo v prostor »dobrega počutja«, ki je prostor esence in ga skozi preproste telesne vaje raziskovali in prizemljili. Razvijali bomo svojo zavest in kapaciteto povezati se s tem delom. Naša čustvena mišica z imenom - Dobro počutje, se bo krepila. Istočasno se bomo srečali tudi z odpori do dobrega počutja in jih ozavestili.

Aktivirali bomo spoznanje, da dobro počutje v nas že obstaja, da je to prostor, ki je »naša last«, locirali ga bomo v telesu. Razgme se nam trenutek za prevzemanje odgovornosti za njegov nadaljnji razvoj. Kot otroci, smo bili v izkušnji dobrega počutja podprti do neke mere. Toliko, kolikor so naši skrbniki zmogli. Z pripravljenostjo in namero, da sedaj odrasli del znotraj nas podpre nadaljnji razvoj prostora dobrega počutja, tako da položimo dlan na telesno mesto, bo

naš otroški, nezreli del rasel.

Potreba po kontroliranju drugih in prenašanju odgovornosti na okoliščine, ki da so odgovorne za moje slabo počutje se bo tako zmanjšala. Postajali bomo bolj svobodnejši. Tako kot fizična mišica potrebuje trening, če želimo izboljšati njen rezultat, tako čustvena mišica potrebuje trening, da se lahko z njo hitro povežemo in jo uporabimo za tla na katera stopimo, ko se znajdemo v stresnih situacijah.

9. KIRN PAVLO

Naslov prispevka: Telo, čustva in naša duševnost

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 12

Ključne besede: core energetics, telesna psihoterapija

V delavnici bomo izvedli praktične telesne vaje Core Energetics, ki jih delamo, da se povežemo s telesom. Prepoznali bomo esenco oz. core, ki je vir ljubezni, ustvarjalnosti in notranjega miru. Hkrati bomo spoznavali različne obrambe in obrambne mehanizme, s katerimi se ščitimo in zaviramo stik s svojo esenco. Kratko predavanje bom namenil razvoju telesno orientirane psihoterapije.

Praktični del bo temeljil na osebni izkušnji povezanosti med telesom, čustvi in duševnostjo, ter ozaveščanju napetosti v telesu, ki to povezanost preprečuje. Izkusili bomo načine sproščanja in ponovno povezavo s svojim bistvom (esenca).

10. KOBAL LEONIDA

Naslov prispevka: Meditacija in psihoterapija

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 20

Ključne besede: samoopazovanje, prisotnost, osebostni razvoj, čustvene težave

Tradicionalni modeli samospoznavanja kot je npr. joga, zen in znotraj tega različne meditativne tehnike so združljivi s psihoterapijo. Meditativne tehnike omogočajo psihoterapevtu razvijanje večje prisotnosti v stiku z klienti, preprečujejo poklicno izgorevanje in omogočajo nenehno samoopazovanje in posredno osebostno rast terapevta.

Pri delu s klienti, tudi najtežjimi, se je pokazalo učinkovito razvijanje prisotnosti s pomočjo mindfulness meditacije, ki pomeni razvijanje prisotnosti v tu in zdaj, opazovanje misli in občutkov brez presojanja. Meditativne tehnike, ki omogočajo samoopazovanje, pomagajo pri čustvenih težavah, večajo klientovo avtonomijo in ga pripravljajo na samostojno pot samoopazovanja in osebostnega razvoja po zaključku psihoterapije.

Na delavnici bom predstavila s pomočjo konkretnih primerov iz prakse možnosti za povezovanje meditativnih tehnik s psihoterapijo tako iz vidika psihoterapevta kot klienta. Delavnica bo tudi izkustvena, s tem ko bomo preizkusili eno od meditativnih tehnik.

11. KOCIPER LIDIJA in KOCIPER JOŽE

Naslov prispevka: Imago partnerska terapija - Kaj je imago?

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: imago, zaljubljenost, borba moči, nezavedno v partnerskem odnosu

Zadovoljujoč partnerski odnos je izjemno pomemben v življenju vsakega od nas. Na tem področju obstaja številna literatura in kar nekaj različnih psihoterapevtskih pristopov.

Edinstven doprinos imago partnerske terapije je teoretično in praktično razumevanje partnerskega odnosa. Partnerja izbiramo na nezavednem nivoju, s pomočjo »imaga«. To je podoba osebe s podobnimi lastnostmi, kot so jih imeli skrbniki v našem otroštvu. Namen izbire partnerja ni zgolj doseganje sreče in prijateljstva, ampak rast in zdravljenje otroških ran. Proces zdravljenja se dogaja v paru samem in ne v odnosu s terapevtom.

Prvi dve stopnji partnerskega odnosa sta nezavedni. Gre za zaljubljenost in borbo moči. V delavnici bomo prepoznali svoj imago in odkrivali podobnosti med zaljubljenostjo in borbo moči. Skušali bomo izluščiti koristne izkušnje iz tega obdobja za gradnjo zavestnega partnerstva.

Priporočljiva literatura : Harville Hendrix: Najina ljubezen, Orbis, 1999

12. KOLARIČ DAMJAN in SAVNIK ALENKA

Naslov prispevka: Etika delovnega odnosa v sistemski družinski terapiji

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 12

Ključne besede: etičnost, humanost, empatičnost, proces

Nosilca delavnice bosta na praktičnih primerih in skozi diskusijo, skušala slediti etiki terapevtskega procesa, od samega vstopa klientskega sistema v terapijo, skozi celoten proces, do zaključka. Uspešnost psihoterapevtske in psihosocialne pomoči odseva skozi odnos, ki ga uspeva vzpostaviti terapevt in klient. Etičnost, kot temeljna lastnost vključujočih se osebnosti pa odslikava svoj pomen tudi iz njihovega preteklega življenja.

Terapevtski odnos je skupni projekt ljudi, ki se samostojno odločijo zanj in so v medsebojni interakciji pripravljeni, s trdim delom, omogočiti oblikovanje realnih ciljev in spremembe v njihovi smeri. Zaupno, varno, delovno, empatično vzdušje upošteva pogosto ambivaletno odločitev klienta v začetku procesa. V procesu je stik s čustvi pristen in sproščujoč. Poseg v preteklost lahko odkrije vir moči, ki jo potrebujemo za sedanost in prihodnost. Proces, ki se odvija, je kreacija klienta, ki jo spretno usmerja terapevt z empatičnimi verbalnimi in neverbalnimi sporočili.

Izvajalca bosta poudarila morebitno »predčasno« prekinitev terapije ter ob tem, za klientski sistem, varno izstopanje. Dotaknila se bosta več etičnih dilem, odprla diskusijo o občutkih varnosti, transferju in kontratransferju in vzpodbudila razmislek o skrbi za empatično, humano izvajanje terapije skozi celoten proces.

13. KOVAČEVIĆ MILENKO in VIVOD-RAJH INGRID

Naslov prispevka: Skupinska socioterapija in psihoterapija pri ljudeh zbolelih s shizofrenijo

Oblika prispevka: prikaz primera

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: shizofrenija, hospitalizem, skupinska socioterapija, učenje socialnih veščin

V prispevku bova prikazala deset let trajajočo kombinirano metodo skupinske socioterapije in psihoterapije pri zdravljenju ljudi zbolelih s shizofrenijo. Skupino smo ustanovili v okviru psihiatričnega oddelka Splošne bolnišnice Maribor. Povod za ustanavljanje skupine je bil ugotovljen velik porast dolgotrajnih hospitalizacij relativno mladih ljudi zbolelih s shizofrenijo (hospitalizem), ter povečanje tistih, ki so se morali zateči v socialno varstvene zavode (azile). Sprva je bil namen skupinskega dela, zmanjšati dobo hospitalizacij in odhod v zavod pri članih skupine, nato je prvotni namen prerasel v konkretni cilj; doseči, da člani funkcionirajo izven bolniškega okolja, brez nujne hospitalizacije, po možnosti, da trajno ostanejo v domačem okolju. Pri delu sva kombinirala elemente socioterapije (učenje socialnih veščin), delovne terapije, kognitivno vedenjske psihoterapije in transakcijsko analitične psihoterapije. Vsebina dela skozi

različne faze obstoja skupine, je relativna novost v slovenskem psihoterapevtskem prostoru, zato je ta poučna in uporabna za vse strokovnjake, ki delajo pri zdravljenju in rehabilitaciji ljudi zbolelih s shizofrenijo.

14. KREFT IVANA in KLEMENČIČ ROZMAN MIJA MARIJA

Naslov prispevka: 'A mor'm it?' - Udeležba otroka in mladostnika v gestalt izkustveni družinski terapiji

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 20

Ključne besede: gestalt izkustvena družinska terapija, načela prisotnosti, etična načela

Načelo Gestalt izkustvene družinske terapije (GIDT) je, da je težava enega člana družine težava vseh članov in zato na srečanje povabimo celotno družino. To pomeni, da so v terapiji prisotni tudi otroci in mladostniki. V terapiji smo še posebej pozorni nanje, saj so lahko med pogovorom tiho, v sebi pa se morda soočajo s hudo stisko zaradi družinskih konfliktov. Izziv za terapevta je, kako jih povabiti v razgovor in hkrati nuditi zadovoljivo varnost v terapiji. Vendar obstajajo tudi določene teme, o katerih se pogovorimo le s starši ali le z mladostnikom v procesu osamosvajanja od staršev. Namen delavnice je seznaniti udeležence z načeli GIDT in jih s pomočjo praktičnih primerov povabiti k diskusiji o dilemah pri vključevanju otrok in mladostnikov v terapijo. Udeleženci so vabljeni, da izpostavijo svoje dileme pri terapevtskem delu povezane z vključevanjem otrok in mladostnikov.

15. LAMPREHT MARINKA, PUDGAR IRENA in PALIR TEA

Naslov prispevka: Etika v superviziji

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: supervizija - znanje za razumevanje

Supervizija v neposrednem soočanju z različnimi terapevtskimi praksami nujno vključuje etične pristope. Ti so, čeprav povezani s kodeksi v psihosocialni pomoči, vendar tudi specifični. V delavnici bo prikazan vpliv supervizije na internalizacijo etičnih norm, kar je bistven del supervizijskega procesa. Ko v supervizijskem procesu vsako vprašanje obravnavamo na kognitivni, emocionalni in vedenjski ravni, so vse te ravni povezane z etiko (osebne vrednote, odgovornost, postavljanje meja, identifikacija s klientom, empatija).

S supervizijo kot metodo podpiramo profesionalno etiko. Reševanja problemov se je mogoče učiti tudi z dobrim poznavanjem etičnega kodeksa in s povezovanjem njegovih določil s konkretnimi primeri iz prakse.

O vlogi supervizorja, ki vsebuje tudi etične vsebine, piše H. Hanekamp: »Mi, supervizorji, vidimo ljudi po stvarnosti, ki nas obdaja, sodelujemo v procesu njihove socializacije, prilagajanja in konformnosti ter vzgajamo: hote ali nehote jim dajemo etično nalogo ali pa utrjujemo že obstoječe etično prepričanje. Ti dve nalogi se spajata in druga drugo dopolnjujeta. Ko se otrok uči prometnih pravil, ga socializiramo, hkrati pa mu s tem dajemo zavest o odgovornosti za lastno življenje in življenje drugih.« (H. Hanekamp, Henk, 1993, *Ethische Bildung durch Supervision*, Nijmegen: Hogeschool, neobjavljeno gradivo).

Del tega bo prikazan na delavnici s pomočjo primerov iz prakse in primerov, ki jih bodo predlagali udeleženci.

16. LATINI ALEN

Naslov prispevka: Psihoterapija - previdno s 'potlačenim'

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: ego, obrambe, potlačeno, psihoterapija, hipnoanaliza

S pomočjo kliničnih primerov in videoposnetkov, nam želi avtor predstaviti nevarnosti in utemeljiti potrebo po maksimalni previdnosti pri nujenju pomoči osebam, ki so v preteklosti doživele hudo obremenilne življenjske situacije. Spreten psihoterapevt, še zlasti tisti, ki tekom lastne edukacije ni opravil s svojim »potlačenim« (torej v osebni izkušnji!), bo klientu lahko relativno hitro »pomagal« da se dokoplje do izrinjenih in »pozabljenih« vsebin, a s tem mu dejansko napravi le medvedjo uslugo!

Za vsak poseg v človeka se je treba vedno znova spraševati, kaj je cilj našega početja - poznati moramo njegovo psiho, njegovo osebnost. Vedeti moramo, da bomo s tem, ko stopimo v terapevtski odnos, vede ali nevede nanj vplivali. Kaj bomo v nekoga »vgradili« (kar počno nekatere terapevtske smeri), je odvisno predvsem od opremljenosti klientovih možganov in še mnogoterih dejavnikov.

Zavedati se moramo, da kakorkoli že je nekaj prišlo v nas, »od zunaj« ali »od znotraj«, se vse dogaja v naših možganih in s pomočjo naših možganov – tudi duhovni pojavi!

Žal se tudi v analitsko usmerjeni terapiji nemalokrat dogaja pri tistih terapevtih, ki sledijo svojemu radovednemu umu, da se postavijo v vlogo iskalca resnice (velikokrat žal resnice, kot jo vidijo sami), ne pa klientove Osebnosti resnice. Do osebne resnice je pot zelo dolga, boleča in trnova. Intervenirati je treba takrat, kadar je oseba na to zavestno in predvsem nezavedno pripravljena, kar od terapevta zahteva popoln kontakt s samim seboj in analizantom. Terapevt pa tega ne bo zmož, če v času lastne učne analize ni opravil vsaj s tistimi usedlinami v sebi, ki ga lahko ovirajo, da klienta spremlja na poti iskanja njegove resnice.

17. MOŽINA MIRAN

Naslov prispevka: Protisamomorilni dogovor – analiza video posnetka terapevtskega pogovora

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: terapevtova odgovornost, zaščita pred ponovnim poskusom samomora

Slovenski psihoterapevti se pogosto srečujemo z ljudmi, ki so samomorilni, saj smo žal Slovenci že dolgo, kar se samomorov in samomorilnih poskusov tiče, med vodilnimi v svetu. Kako voditi pogovor s človekom, ki je zanihal na ta skrajni rob in si sam streže po življenju, je velik izziv in velika odgovornost za vsakega terapevta. Kako ga zaščititi pred ponovnim poskusom samomora?

Oktobra 2008 me je Društvo za realitetno terapijo Slovenije povabilo, da v živo predstavim svoj način dela na odmevni prireditvi Psihoterapija v praksi, kjer smo nastopili terapevti različnih pristopov. Boba Lojk je prepričljivo odigrala vlogo klientke, ki je 14 dni pred pogovorom poskušala s samomorom. Nastal je dragocen učni video pogovora, v katerem sem demonstriral svoj način protisamomorilnega dogovora. V njem sem integriral izkušnje različnih pristopov: transakcijske analize, relacijske terapije, sistemske terapije in hipnoterapije.

V delavnici bom ob prikazu videa in na svojih izkušnjah iz prakse s samomorilno ogroženimi podrobno predstavil posamezne korake v postopku protisamomorilnega dogovora. Prav tako bodo udeleženci delavnice lahko podelili svoje izkušnje. Skupaj bomo v živem stiku oblikovali nekaj smernic za terapevtsko delo s samomorilno ogroženimi.

18. MRZLEKAR SVETEL DANIJELA

Naslov prispevka: Pogled in beseda

Oblika prispevka: prikaz primera

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: analitično orientirana psihoterapija, narcistična osebnostna struktura, transfer

Prispevek je zasnovan kot predstavitev primera preko konceptov analitično orientirane psihoterapije. Po teoretičnem uvodu (povzetek teorije narcizma) bodo podrobneje predstavljeni nekateri ključni deli psihoterapevtskega procesa pri delu s pacientko z narcistično osebnostno strukturo, transfer in kontratransfer. Problematiziran bo klasični analitični položaj glede na funkcijo pogleda in besede.

19. ORAVECZ ROBERT

Naslov prispevka: Odnos med samomorilno osebo in terapevtom

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: samomorilni proces, diskurzivno razumevanje samomora, bonding mehanizmi

Samomor, kot socio-kulturno kodiran pojav se reprezentira v obliki posebnega družbenega diskurza, s katerim so enako prepojeni vsi udeleženci presuicidalne komunikacije, ki se največkrat odvija na »globoki« ravni uporabe jezikovnih pomenov in neverbalne komunikacije.

Pravzaprav gre za zapleteno konverzacijsko situacijo, kjer se v interpersonalnem prostoru ustvarjajo novi pomeni, ki bodo pripeljali do takšnega ali drugačnega konca suicidalnega procesa.

Opisana situacija je nevarna, tvegana, polna pasti za vse udeležence. Lahko se postavi vprašanje, kjer je odgovornost terapevta v poteku komunikacije, ki je prepletena s samomorilnim diskurzom.

V sklopu delavnice bo govora o poteku samomorilnega procesa, o naravi diskurzivnega razumevanja samomora, o konverzacijskih pasteh, v katerih se lahko ujame terapevt, o mehanizmih bondinga, o prisilnih ukrepih, pa tudi o besedah, ki lahko morijo.

20. OZBIČ POLONA

Naslov prispevka: Neizžalovana izguba posameznika za smrtjo družinskega člana v družinskem kontekstu

Oblika prispevka: referat

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: neizžalovana izguba, regulacija efekta, proces žalovanja, družinski sistem

Avtorica predstavi pojav neizžalovanih izgub posameznikov ob smrti družinskega člana v družinskem kontekstu. Osredotočila se je na kronično in neizraženo obliko. V raziskavi je sodelovalo 10 polnoletnih udeležencev z neizžalovano izgubo. Z udeleženci raziskave je izvedla poglobljeni vodeni intervju in projekcijski tehniki družinsko deblo in družinski krog. Avtoričino glavno spoznanje je, da posamezniki izgube bližnje osebe ne izžalujejo takrat, kadar jim afektivni psihični konstrukt s svojo disregulacijo afekta preprečuje stik s čustvi oziroma s temeljnimi afekti. Njihova intrapsihična dinamika je namreč intenzivno prepletena in zaznamovana z družinskim sistemom, iz katerega izhajajo. Njihovo dinamiko odločilno določa predvsem odnos s starši. Značilnosti udeležencev z neizžalovano izgubo v družinskem krogu so: zamenjava starševskega in otroškega podsistema, tabu teme (smrt, umrli družinski član, čustva, odnosi, družinske motnje) in nerealen odnos do življenja. Za družinske sisteme udeležencev je avtorica ugotovila naslednje značilnosti: odvisnosti (npr. alkoholizem), pogoste so zlorabe in nasilje, neustrezna komunikacija (npr. površinska komunikacija, dvojna sporočila) in pretirano konfliktno ozračje ali ozračje, ki se konfliktom izogiba. Že predhodne tuje raziskave so ugotovile, da se

neizžalovane izgube intenzivno prepletajo s koncepti, kot so: depresivne motnje in potravmatski stresni sindrom, vendar to niso, zato je smiselno razmišljati o samostojni kategoriji tudi v našem prostoru.

21. PAHLJINA CVIJETA

Naslov prispevka: Iz zakladnice logoterapije

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: logos, gr. smisel, svobodna volja, vest

V delavnici si bomo zastavili vprašanja, kot so: Kaj če bi se vam v psihoterapijo oglasil mlad zdravnik, ki je prišel v osebno stisko zaradi ugovora vesti? Kaj vest sploh je? Kaj je ugovor vesti? Kdaj ga zdravniki najbolj pogosto uporabljajo? Kako bi primer vodila vaša psihoterapevtska usmeritev? Kako bi k temu vprašanju pristopila logoterapija?

22. PASTIRK SAMO in VIDMAR JERNEJ

Naslov prispevka: Delo s skupinami v vedenjsko kognitivni psihoterapiji

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: vedenjska psihoterapija, kognitivna psihoterapija, edukativna psihoterapija, skupinska psihoterapija, treningi socialnih veščin

V uvodnem delu bova predstavila osnovne teoretične predpostavke vedenjsko kognitivne psihoterapije ter izhodišča za delo s skupinami v tem pristopu.

V okviru predstavitve praktičnih primerov bova predstavila:

- Trening socialnih spretnosti (Alana S. Bellacka, Kim T. Museser, Susan Gingerich, Julie Agresta), ki temelji predvsem na principih vedenjske terapije

- Edukativni pristop (Michael L. Free), kot primer skupine, ki v ospredje postavlja načela kognitivnega pristopa

- Program kratke, usmerjene terapevtske obravnave bolnikov po doživetem miokardnem infarktu (J. Vidmar, M. Bočič-Bundalo), ki združuje principe vedenjske in kognitivne terapije

V zaključku predlagava diskusijo o razlikah in integraciji različnih načinov skupinskega dela v praksi.

23. PEČJAK LAN in FABEC RENATA

Naslov prispevka: Etika telesnega stika v psihoterapiji

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: telesen stik, odnosi

Delavnica je zamišljena kot projekt, ki bo potekal ves čas študijskih dnevov na Rogli z osrednjo predstavitvijo v petek popoldan.

Delavnica je namenjena raziskovanju pomena telesnega stika v vsakdanjem življenju in v terapiji, njegovih meja in učinkov. Dotik je temeljni gradnik stika med materjo in otrokom po rojstvu in ta izkušnja nas spremlja skozi vse življenje. Dotik oz. telesni stik vnašamo na različne načine v vse naše odnose. Udeleženci bodo delali interaktivno na vprašanih npr.: Kakšno izkušnjo dotika nosimo, kako se dotikamo drugih in kakšen je njihov odziv? Kdaj in kako lahko dotik spodbuja terapevtski proces? Kje so meje dotika v terapevtskem odnosu? Kdaj se dotik lahko prevesi v zlorabo?

Reflektiranje lastnih izkušenj o dotiku v vsakdanjem življenju je pomemben del priprave na psihoterapevtovo delo z dotikom.

24. POLAJNER BOGDAN

Naslov prispevka: Bonding psihoterapija

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: bonding psihoterapija, bazično čustvene motnje, odnosni slogi

Bonding psihoterapija predstavlja eno možnih pomoči osebam z bazičnimi čustvenimi motnjami in s težavami v odnosnih slogih. Med Slovenci sta 10-letno specializacijo (večinoma v Rimu) za naziv »bonding psihoterapev« do sedaj opravila dva terapevta (istočasno psihologa), ki zadnje desetletje izvajata tovrstno pomoč zasvojenim v terapevtski skupnosti »Projekt Človek«. V tujini pa je bonding psihoterapija bolj poznana in uporabljana. V svetu obstaja več povezav bonding psihoterapevtov: npr. evropska ESBP in svetovna ISBP.

Delavnica bo v obliki ogleda filma (z angleškimi podnapisi), vaj in diskusije.

25. RADETIĆ RADOVAN

Naslov prispevka: Uporaba modela strukturne analize socialnega vedenja (SASV-model) pri delu z uporabniki

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: osebnostna motnja, vzorci socialnega vedenja, pomembni drugi, intervence

Eno od orodij, s katerim je mogoče opredeliti socialno vedenje osebe v odnosu do sebe in drugih ter uspešno vplivati na njegovo spremembo, je strukturna analiza socialnega vedenja (SASV) avtorice L.S. Benjamin. Marsikateri otrok, mladostnik, starš, s katerim se socialni delavci srečajo pri svojem delu, namreč kaže simptome različnih osebnostnih motenj, kar avtorica SASV modela definira kot »trajen, močan in neprilagodljiv vzorec izkušenj in vedenj, ki opazno odstopa od pričakovanih posamezne kulture«. Za potrebe SASV modela osebnostno motnjo potem takem razumemo bolj ohlapno, kot »neustrezno vedenje«, ki se lahko razvije že v otroštvu ali mladosti in prispeva k stiski otroka, odraslega in njunega okolja. Omenjeno vedenje ponašanja razdraženost, sprememba razpoloženja, užaljenost, zaskrbljenost, okrutnost, lenoba ... Pomembno vlogo pri razvoju tovrstnih vedenj igra družbeno okolje (družina, vrtec, šola), ki vpliva bodisi na okrepitev negativnih vzorcev vedenja ali pa jih odpravlja. SASV model predpostavlja, da je vedenje osebe povezano z njenim medosebnim in notranjim vzorcem socialnega obnašanja, ki ga zna ustrezno usposobljen strokovnjak jasno razlikovati. Model navaja vedenja, ki so medsebojno povezana, dejavnike, ki povzročajo pozitivno vedenjsko spremembo, in povezavo med družbenim okoljem ter konceptom človekove samopodobe. Na ta način strokovnjak-analitik skonstruira (interpretira) veliko bolj jasne in razumljive vzporednice med uporanikovimi preteklimi in sedanjimi odnosi. Model omogoča univerzalno uporabo analize posameznikovega socialnega vedenja ne glede na to ali se slednje nanaša na preteklo, sedanje ali prihodnje situacije. Uporabnikove osnovne položaje, želje in strahove lahko predstavimo vzporedno z njegovimi težavami in potrebnimi oz. želenimi intervencami. Model je uporaben pri svetovanju, družinski terapiji, v vrtcu, šoli, na CSD-ju in ne nazadnje tudi v lastni družini za osebnostno rast in vzgojo otrok. Oblike socialnega vedenja, kot so NAPAD, KRIVDA, NADZOR, ZAŠČITA, DEJAVNA LJUBEZEN, POTRDITEV, OSVOBAJANJE in ZANEMARJANJE, ki sestavljajo SASV model, avtorica metaforično primerja s solmizacijskimi znaki v glasbi: do, re, mi, fa, so, la, ti, do. Z njimi lahko sestavimo pesem za vsako osebo.

26. RAJNAR PIKA

Naslov prispevka: Praktična predstavitev delovanja metode EFT (Emotional Freedom Techniques) - tehnike doseganja čustvene svobode

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: neomejeno

Ključne besede: povezava med telesom in čustvi, tesnoba, zaskrbljenost, strah, nemoč, krivda

Metoda EFT (Emotional Freedom Techniques® - Tehnike doseganja čustvene svobode) je relativno nova "iznajdba" – njeno delovanje je odkril in objavil leta 1996 ameriški strojni inženir Gary Craig. Metoda je v svojem bistvu zelo enostavna, a hkrati učinkovita, saj ugotovi, da je pravi razlog za naša mnoga in zelo različna negativna čustva motnja v telesnem energijskem pretoku. To motnjo tudi učinkovito in hitro odpravi in posledično odpravi tudi nezaželeno čustvo.

Metoda je primerna za običajne ljudi z običajnimi težavami (strah pred letenjem, strah pred kačami, pajki, glodavci, občutki strahu ob javnem nastopanju, neuspešno odvajanje od kajenja...), ki si lahko z uporabo metode EFT pomagajo sami, pa tudi za ljudi s težjimi čustvenimi motnjami, ki so posledice preživete travme – v tem primeru je zaželeno pomoč usposobljene osebe, ki vodi in pospeši sam proces.

O metodi EFT se v tujini v zadnjih letih ogromno piše, o njej se snemajo filmi, in to si s svojo hitrostjo, varnostjo in nežnostjo tudi zasluži.

27. RAMOVŠ JOŽE

Naslov prispevka: Etično polje v logoterapiji in v Trstenjakovi psihoterapiji

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 20

Ključne besede: etika, logoterapija, A. Trstenjak, smisel

Izhodišče delavnice: Etika je osnovna struktura in usmeritev ne le vsega človekovega znanja, ampak celotne njegove zavesti in delovanja v odnosu do sebe, drugih ljudi in sveta; etičnost torej nikakor ni eno možnih človekovih osnovnih ali dodatnih znanj, ki so zanj funkcionalna, da jih uporablja ali pa ne. Etičnost je osnovno polje, v katerem živi in deluje. V prispodobni: etičnost človekovega doživljanja in ravnanja ni kot namaz na kruhu, ampak je hranljivost kruha in namaza, če je na njem.

Struktura delavnice: V prvem delu bo predstavljena etična usmerjenost svetovno znanega psihoterapevta Viktorja E. Frankla in slovenskega psihoterapevta Antona Trstenjaka. Metoda v tem delu bo kratko predavanje in razprava ob znanjih vseh udeležencev o etični usmerjenosti teh dveh psihoterapevtov.

Drugi del bo posvečen soočenju izkušenj udeležencev delovne skupine z etičnimi usmeritvami Frankla in Trstenjaka s ciljem, da udeleženci pridejo do še bolj kakovostnih etičnih stališč in usmeritev. Pri tem bo delo v celoti potekalo po aktivnih metodah socialnega učenja iz prakse za prakso.

28. REBULA ALENKA in PREBEG JOSIPA

Naslov prispevka: Telo v odnosu psihoterapevt-klient

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 20

Ključne besede: etika in resnica telesa, telo v odnosu, samoprevara

Delavnica bo potekala delno v obliki predavanja in umetnostnih besedil, delno pa z vajami

ob glasbi. Zlasti bomo poglobili vprašanje, kako prestreči namige lastnega telesa glede smeri dogajanja v terapiji po metodi Dance Sensible (metoda gibanja, ki se je razvila iz osteopatije), dodali pa bova tudi nekaj primerov tehnike clearing ter intuicije za odpiranje novih miselnih poti v odnosih. Metoda Na svoji zemlji je bila že predstavljena na Rogli, tu pa gre za novo varianto, ki vključuje telo v gibanju in odnos.

Iskrenost do sebe oziroma resnica je edino jamstvo za etiko v odnosu terapevt - klient. Spontani gib, ki se rodi iz občutka, je nosilec najgloblje resnice. Zato je izredno važno, da ponovno vzpostavimo stik z gibom, kot se spontano rodi iz občutka. Spontani gib iz resnice pa nastane le v odnosu, ki daje zavetje in varnost. Če nas pogled čuteče podpira in zna čakati, gib zaživi in začne pripovedovati svojo zgodbo, zato se bomo v delavnici učili tudi tega pogleda. V odnosu lahko opazimo, kako naše telo posluša, kako ne moremo poslušati, kako prekinjamo svoje gibe, kako ne pustimo, da bi se razvijali od začetka do izpolnitve, kako zadržujemo občutenje ... a tudi, kako znamo najti užitek in olajšanje. Samospoznavanje ni sad truda in boja, temveč predaje občutkom in iskanje poti v svobodo. V skrajni upočasnitvi gibanja začutimo rojevanje izvornega, prvinskega giba, v katerem se naša prepričanja postopoma razpustijo, ker preko nove izkušnje telesa pripustimo v zavest nov občutek, v katerega se ni treba prepričevati. Čuteče telo se izraža v prelivajočih gibih, pozna svoje meje in procese samoozdravljenja, čuti nevarnost in se ji zna izogniti, čuti ovire in jih zna uporabljati v svoj prid. Ko naselimo svoje telo, srečamo ljubezen brez prevare do sebe in drugega.

29. ROZMAN VITA in PAPEŽ IRENA

Naslov prispevka: Ženska identiteta: jaz ženska, moje doživljanje sebe

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 20 (ženske)

Ključne besede: tematika ženskosti, notranje in zunanje podobe ženskosti, fantazijsko potovanje, ustvarjanje realnosti

Delavnica je posvečena temi ženskosti in njenim različnim oblikam, ki jih ženske živimo v vsakdanjem življenju. Z namenom odkrivanja in krepitev naših notranjih potencialov in ustvarjalnih virov, bomo v okviru intrapsihičnega in medosebne procesa iskale naše izvorne podobe ženskosti in si odgovorile na vprašanja o lastnem ustvarjanju, odgovornosti, moči in negovanju ženskih potencialov v našem resničnem svetu.

V tem procesu se bomo seznanile s tehniko fantazijskega potovanja, ki poudarja moč lastne notranje zgodbe in njen transformacijski učinek na pripovedovalko. Delavnica bo potekala po metodi globinsko psihološke psihoterapije s metodami dela v skupinah. Teoretično ozadje temelji na psihodinamski psihoterapiji in Jungovski psihoanalizi.

30. ŠANTL LUČKA

Naslov prispevka: S pomočjo zvokov gonga do stika s seboj

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 12

Ključne besede: sprostitvev, stik s seboj

Sodobni čas narekuje hiter tempo življenja, hkrati pa nas opozarja oz. nagovarja, pogosto prav skozi »disharmonijo«, kako pomembno je, da prisluhnemo in sledimo sebi, se doživljamo celostno - kot subjekt. Zato je dobro, da se naučimo stika s seboj, ga urimo in vadimo. S pomočjo zvokov gonga in ob vodenem sproščanju lahko stik s seboj globoko in intenzivno doživimo.

Človeško telo je bioelektrični sistem, ki ga z zvokom uravnovešamo in krepimo. Ko gong vibrira, ustvarja dolgo valovanje, sestavljeno iz holističnih tonov. Njegov zvok se dotakne sleherne

celice v našem telesu in nas celostno prevzame, upočasni in umiri možgansko valovanje. Hitro nas lahko privede v stanje popolne sproščenosti in umirjenosti. Takrat smo v globoki povezanosti s svojo bitjo, s svojo notranjo inteligenco, v stiku s seboj.

31. VIRANT FRANJA

Naslov prispevka: Vrednote in duhovni osebnostni razvoj: katere vrednote potrebuje naša družba sedaj?

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 18

Ključne besede: notranja moč, razvoj vrednot

V delavnici se bomo posvetili vrednotam, ki jih bodo udeleženci izpostavili kot pomembne zanje. Pogledali bomo zgodovinski razvoj vrednot ter njihov vpliv na človekovo delovanje. Pogovorili se bomo o posledicah tega delovanja na posameznika in družbo.

Vprašali se bomo kako in zakaj vrednote omogočajo osebnostni in duhovni razvoj posameznika ter družbe; katere vrednote so pri tem najpomembnejše in kako se odločimo zanje; ter katere vrednote potrebuje naša družba sedaj in kako jih bomo razvili?

32. VREČIČ NIVES

Naslov prispevka: 'Igra v peskovniku' – sandplay s perspektive geštalt terapije (pri delu z odraslimi)

Oblika prispevka: delavnica

Maksimalno št. udeležencev: 12

Ključne besede: igra s peskom, geštalt terapija, figura, ozadje, eksperiment, dialoški proces

Elementa pesek in voda predstavljata naše najzgodnejše izkušnje otroštva. V nas prebujata občutke, spontanosti, domišljije, kreativnosti, ki nam jo, zaradi ustaljenih navad in fiksiranih vzorcev, v odraslosti pogosto primanjkuje. V skladu z Geštalt terapijo pa se rast zgodi, ko se organizem kreativno prilagodi svojemu okolju, vanj spontano poseže in zaužije kar je zanj koristno in hranljivo. Na ta način si pridobi energijo iz polja in lahko razvije močno, živo figuro svojega zanimanja. Terapevtsko delo, s pomočjo peska in igračk v peskovniku, s perspektive Geštalt terapije, omogoča odraslim, vstopiti v njihovo lastno kreativno zavedanje.

Pri »igri v pesku« z miniaturnimi igračkami si skozi spontano kreiranje tridimenzionalnih scen, lahko pridobimo celosten pogled na situacijo tukaj in zdaj. Igračke predstavljajo figure, smisel, ki ga naredimo skozi igračke pa prihaja iz našega ozadja. Vzpostavljena je povezava med ozadjem in figuro. Figura, ki se formira skozi igro v peskovniku vznikne iz unikatne strukture klientovega ozadja in ustvari novo konfiguracijo. Ko se to zgodi, so stare navade vzpostavljanja kontakta z organizmom uničene v namen formiranja novega kontakta. Na ta način je struktura ozadja transformirana, čemur ravno »igra v peskovniku« služi. »Igra v pesku«, ki je del dialoškega srečanja in v Geštalt terapiji ne pomeni tehnike, temveč orodje za eksperiment, nam omogoča prestopiti našo omejeno perspektivo in najti nov odnos do naše poti.

Ko klient, v dotiku s peskom kreira slike z igračkami v peskovniku, pogosto skozi proces vznikne globok pomen. Včasih lahko že ena seansa, dramatično premakne klienta naprej v terapevtskem procesu. »Igra v peskovniku« s peskom, igračkami in zaupanja vrednim terapevtom, ki aktivno sodeluje v procesu, s prisotnostjo, vključenostjo in predanostjo dialogu, spodbuja v klientu proces organizmičnega samouravnavanja.

Delavnica je namenjena predstavitvi načina dela »igre v peskovniku« s perspektive Geštalt terapije, kliničnim izkušnjam, s poudarkom na procesu in če nam bo čas dopuščal, tudi izkušnji v živo.